

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Debreczen, XXI. évf. 38. szám.

ÁRA 10 KORONA

1923 február 17. Szombat.

Csalódni

fognak, akik azt hiszik, hogy a liberális világfelfogás egyre érzetesebb leírhatóságával egyidejűleg a reakció, vagy ha úgy tetszik: a kurzus engedni fog erejéből. Csalódni fognak, mert éppen az ellenkezője fog bekövetkezni annak, amit várnak. A liberális terjedés első következménye ugyanis a kurzusnak egy talán az eddig tapasztaltaknál is erősebb fellendülése, majdnem azt írjuk: kilengése lesz.

Politikailag ez a tünet elsőben a Heiler-Wolff-Gömbös csoportok egyesülésében fog megnyilvánulni, mert az egyre inkább teret hódító liberálisizmussal szemben ezek a csoportok kénytelenek lesznek a legrosszabbban összekovácsozódnak, nehogy mai harmas tagoltságukban márcól holnapra megsemmisüljenek. Az egyesülés a politikai horoszkóp szerint a legközelebbi jövőben esedékes és minden bizonnyal a kurzusszellem parlamenti megerősödését, hangjának, tempójának felfokozását fogja eredményezni.

A gyakorlati életben már sokkal komolyabb megnyilvánulásai várhatók az egyeduralkodó védekező féltől leszoruló kurzusnak. Itt jó kiépített erősségek, gazdasági bástyák, kereskedelmi sáncok, ipari lövészárkok és szociálpolitikai aknákat látunk indulni meg rövidesen az a futóhomok talaj, amelyre a kurzus egész gyakorlati berendezkedése, várendszere felépült. Három évig kitartott az ingatlan alapzat, három év után azonban az első gyöngye szellő, amely azt a kérdést hozta könnyű szárnyán, hogy mi is hát az eredménye a hároméves „építésnek”, a jogos szímonkérés első megnyilatkozása is mozgásba hozta a futóhomokot, amely a szellő erősödésével egy-kettőre kiszaladhat a hevenyészett építkezések alól.

Ezek az építkezések azonban erősségek, bástyák, sáncok, lövészárkok és aknákat voltak, ezek mögött hatalmas gazdasági érdekeltségek, hiszen szerzett kincsei halmozódtak fel, ezek védtek a privilégiumok dus jövedelmét hajtó pozícióit és ezek mögött folynak a támogatások a gazdasági élet egész régi berendezése ellen, a melyet pótolni ugyan nem tudnak semmivel, de amelynek lerombolása új teret nyit meg a márcól holnapra érvényesítésnek.

Ezeket az építkezéseket tehát nem egykönnyen engedi meg a kurzus sok taktikai ügyességgel kiépített rendszerét összeomlani és ha nem is tudja majd megakadályozni, hogy a futóhomok a természet, rendje szerint a szél szárnyán mozgásba lépjen és elsodorja az egész berendezkedés ingatag alapját: mindenesetre a gazdasági érdekek acélkarmaival igyekeznek majd bekapaszkodni a szilárd talajon szilárdan álló „építkezések” helyett existenciát védő életszántsággal igyekeznek majd az állandóság jegyében kiépített pozíciókat elfoglalni — másoktól.

A kurzus sajtójában és vezetőinek

nyilatkozataiban különösen újv. óta egyre fokozódó hevesseggel a felvételül meg a védekezési tendenciát. A kurzus természetéből következik, hogy ez a védekezés a kiméletlenségig elszánt támadások formájában je-

lentkezik. El kell tehát készülnie annak, hogy minél szükségesebb lesz a védekezés, annál hevesebb, irgalmatlanabb és elvakultabb lesz a kurzus támadásokban megnyilvánuló védekező harca az existenciáért.

„Reform-párt” néven megalakult az új liberális-párt

Rassay nem lépett be az új pártba

Budapest, február 16. A liberális ellenzéki párti képviselők egységes liberális pártba való tömörülése, ami már hetek óta foglalkoztatja a sajtót és a közvéleményt, ma este 7 órakor megtörtént, még pedig Horváth Zoltán lakásán. Az értekezleten résztvettek Giesswein Sándor, Drózy Győző, Rupert Rezső, Rassay Károly, Cserty József, Nagy Ernő, Dénes István. Ezen az értekezleten elismerték az új pártot, amelynek a pártalakulás elvét fogadják.

Az értekezlet első felszólalója Rassay Károly volt, aki kifejtette, hogy tárgyi és elvi kérdésekben egyetért az új alakulásban résztvevő képviselőkkel, azonban miután az utóbbi napokban a sajtó küzdött a pártba való csatlakozás ellen és azt nem mindenben helyeselték, ő a maga részéről nem kíván az új pártalakulásban résztvenni. A régi pártjának tagjai számára szabad kezet kíván biztosítani az új alakuláskor való csatlakozás kérdésében.

Miután a jelenlevők megállapították, hogy az új pártalakulást illetően mindenben egyetértenek, egyhangúlag elhatározták ahhoz való csatlakozásukat. Ezután megállapították az új párt nevével, mely a „Reform-párt” nevet fogja viselni, miután ezt az elnevezést tartották a jelenlevők a legmegfelelőbbnek.

A párt céljait és törekvéseit leginkább két névvel lehet megjelölni, még pedig Kossuth és Széchenyi nevével. Ezek szellemében kívánja a párt a változott idők viszonyaihoz képest gazdasági és jogi programját megvalósítani. Az új alakulás programja felöleli először az általános és egyenlő választójogot, továbbá a választás titkosságát, az önkormányzatok jogosságát, az önkormányzatok egészségesebb fejlesztését, igazságos adóreformot, a közigazgatás és az alkotmány reformját. Az új párt

Rassay Károly nyilatkozata

A reformpárt megalakulásával kapcsolatban Rassay Károly a következő nyilatkozatot tette:

— Horváth Zoltán lakásán barátságos eszmecsere gyűltünk egybe, hogy az új alakulás részleteit megvitassuk. Minthogy az alakulásban résztvevők minden hazaias intenciójuk ellenére is nem tudták honorálni az én álláspontomat, amelyet Az Újság legutóbbi számában írt cikkemben kifejezésre juttattam, részéről az új alakulásban részt nem veszek. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy amennyiben az új párt harcot hirdet a kormány politikája ellen, hogy abban a harcban nem találkozunk.

Andrássy nem vonul vissza a politikától

Ma délelőtt egyes sajtóorgánumok arról adtak hírt, hogy gróf Andrássy Gyula azoknak a tárgyalásoknak következtében, amelyeket párti többsége a Wolff-párttal folytatott, otthagya pártját, sőt mandátumáról lemondva a parlamentet is és a politikai életből való visszavonulását, valamint ennek okait nyílt levélben hozza a nyilvánosság tudomására. Ezekkel a híresztelésekkel szemben gróf

követeli, hogy ennek mindenben megfelelő nemzetgyűlés üljön össze, továbbá, hogy olyan kormánypolitikát inauguráljanak, mely a közélet tisztaságát, a teljes jogi és erkölcsi rend helyreállítását, az emberi és polgári egyenlőség és szabadság alapján való felozást teszi lehetővé. Követeli, hogy olyan kormány jöjjön létre, amely az ország felült gazdasági rendjének megmentésére alkalmas és a nemzeti értelemben vett liberális és demokratikus politikát követ, amely nem tűri jogi, hatalmi, gazdasági, sem erkölcsi monopóliumokat.

Az új párt szabad kezet kíván biztosítani tagjainak

hogy politikájukat, amennyiben azok speciális gazdasági téren, esetleg a város és falut érintő kérdésekre vonatkoznak, tovább folytathassák, miután a pártnak magának is az a célja, hogy ezeket a szempontokat összhangba hozza egymással. A párt elnöke Giesswein Sándor választotta meg, több tisztséget nem kreáltak és nem is töltöttek be, miután ez a párt demokratikus felozásával nem egyeztethető össze. Az új alakulás nem tisztán parlamenti párt és annak tagjai nemcsak nemzetgyűlési képviselők, hanem ebbe minden politikai belépő, akinek politikai múltja megfelelő garanciát nyújt.

A párt megalakulását további politikájának irányelveit Giesswein Sándor elnök fogja a nemzetgyűlés február 20-iki ülésén ismertetni. A pártnak eddig kilenc tagja van és pedig Giesswein Sándor, Horváth Zoltán, Cserty József, Drózy Győző, Nagy Ernő, Dénes István, Rupert Rezső, Raimprecht Antal és Szabó Imre. Ezek közül számíthatnak még Grieger Miklósnak, Hegyemegi Kiss Pálnak és János Zoltánnak a csatlakozására.

Giesswein Sándor nyilatkozata

— Miután az elnökletem alatt megalakult reformpárt tagjai eddig is tagjai voltak az ellenzéki pártszövetségnek, nem látok okot arra, hogy ez a helyzet most megváltozzék, amikor egységes ellenzéki pártban tömörülünk, mert hiszen azok a sérelmek, amelyek az ellenzéki pártszövetség megalakulását létrehozták, még mindig fennállnak. Amennyiben a mi pártunk szélső liberális pártnak nevezik, még pedig azért, mert felöleli az általános egyenlő választójogot, a választás titkosságát, a föld, alkotmány és adóreformokat és amennyiben ez radikális programnak nevezhető, úgy tényleg radikálisak vagyunk.

Andrássy Gyula ma a következő cáfoló nyilatkozatot tette budapesti tudósítónk előtt:

— Szó sincs arról, hogy a nyílt levélben a parlamentből való kilépésem és mandátumomról való lemondásomat akarván bejelenteni. Az egész a sajtó fantáziája. Az események fogják eldönteni, hogy a jövőben milyen politikát óhajtok folytatni.

Románia

a kisebbségek ellen

Bukarest, február 16. A kormány a parlamenti bizottság előterjesztésére az alkotmányreform több rendkívül beható módosítását határozta el.

— Így például bevezetik a halálbüntetést, visszavonják a sztráklóg elismerését, a görögkeleti vallást uralgó jellegűnek tekintik ki, egyetem és középiskolákat a jövőben csak az állam alapíthat. Ez utóbbi nyilvánvalóan a kisebbség ellen irányuló intézkedés.

Az alkotmány mai állapotában sem védi ugyan meg a romániai nemzeti kisebbségeit attól a féktelen terrortól és elnyomástól, amely miatt az erdélyi románság is panaszkodik. A meglevő korlátozások eltörlése azonban nyílt elárulása annak, hogy Románia most már még erősebben és a kisebbségi jogokkal még kevésbé törődve lát neki a nemzeti kisebbségek elnyomásának.

Peticióból lovagias ügy

Budapest, február 16. A nemzetgyűlés 3-ik számú bíráló bizottsága ma délelőtt folytatta ülését, amelyen először Lukács György mandátuma ellen beadott panaszt alaki hibák miatt elutasította és Lukács Györgyöt végleg igazolt képviselőnek jelentette ki.

Ezután áttért a bizottság Rácz János turkevei képviselő mandátuma ellen beadott petíció tárgyalására. A panaszosokat ebben az ügyben Gerely István dr. ügyvéd, Rácz János pedig Lányi Márton dr. alaki szempontból kifogást emel a petíció ellen, a kifogást azonban a bizottság Gerely dr. megjegyzése után elutasította.

Erődi-Harrach Béla előadó ismertette ezután a petíciót, amely szerint Vértés Vilmos István jelölt erőszakos akadályozták meg abban, hogy a város területére lépjen. Budapestről és Szolnokról felelőtlen elemek jelentek meg a választókerületben, akik bikacsökökkel és más eszközökkel terrorizálták a szavazókat és internálással fenyegették meg őket. Lányi dr. megcáfolni igyekszik a petíció állításait és a panaszosok jogi képviselőjének bizonyítékait és kijelenti, hogy a vádak nagy része csak általánosságban van elszögezve és azok többnyire csak mende-mondákon alapulnak.

Ezután Lányi Márton dr. és Gerely István dr. jogi képviselők között keletkezett hosszabb vita, majd Hegyemegi Kiss Pál bizottsági tag ad fel néhány kérdést a panaszosokhoz. A bizottság határozathozatalra vonult vissza.

Mialatt a bizottság tanácskozott, a bizottsági ülés terem melletti levő teremben heves összetűzés volt Rácz János nemzetgyűlési képviselő és Vértés V. István volt nemzetgyűlési képviselő között. Rácz János ugyanis azt mondta jogi képviselőjének, dr. Lányi Mártonnak, hogy Vértés függő miniszteriális tiszviselő. Erre Vértés Vilmost István magából kikelve kiáltotta Rácz felé:

— Ez közönséges hazugság!
— Ezt nekem Valkó miniszter mondta — telte Rácz János.
— Fogja be a száját, haszontalan fráter! — kiáltotta Vértés.
Az ügynek lovagias folytatása lesz.

A bíráló bizottság mintegy félóra tanácskozás után kihirdette határozatát. A döntés szerint a bizottság a panaszt, mint alaptalan elutasította és Rácz Jánost végleg igazolt képviselőnek jelentette ki.

Hogyan készül egy igazságos népszámlálás?

(A „Debreceni Független Újság” bécsi szerkesztőségéről)

Bécs, (február.)

Miként már jelentettük, az osztrák nemzetgyűlés határozata értelmében március 1-én népszámlálás lesz egész Ausztriában. Az osztrák belügyminisztérium immár elkészült a népszámlálási összeíró lapok tervezetével. Az összeíró lapok a legközelebb meg fognak jelenni. Az osztrák kormány a népszámlálást a lehető legliberálisabb alapokon szándékozik megterjeszteni, ellentétben a többi utódállamokkal, amelyeknek az volt a törekvésük, hogy minél kevesebb létszámú nemzeti kisebbségeket tüntessenek fel. Ennek az eredménye az, hogy a csehszlovák népszámlálási statisztika most nyilvánosságra hozott adatai 0,760,957 „csehszlovákkal” szemben csak 3,123,448 németet, 747,096 magyart, 401,466 orosz, 180,535 zsidót, 75,852 lengyelt és 23,052 egyéb nemzetiségű állampolgárt mutatnak fel. Az utódállambeli népszámlálások azonban annyira ismérték, hogy ezekről felesleges bővebben beszélni. Érdekesnek tartjuk azonban az osztrák népszámlálási összeíró lapját közzélni az utódállamok kormányainak okulására céljából. Március 1-én a következő összeíró lapot kell Ausztriában mindenkinek kitölteni:

Népszámlálás 1923 március 7-én

- Pótitka! kerület:
Község: utca, házszám:
Családnév és keresztnév:
1. Nem (férfi — női?):
2. A születés dátuma (év, hónap, nap):
3. Születési hely (község, kerület, országot):
4. Állampolgárság (idegen állampolgárok számára kitöltendő az is, mióta laknak Ausztriában?):
5. Családi állapot (nőtlen, házas, nős, házasságkötés dátuma, a házasságból származó gyermekek száma, valamint az esetleg elhalt gyermekek száma):
6. Vallás:
7. a) anyanyelv, b) német nyelv-tudás, c) milyen nemzethez tartozik?, d) milyen fajhoz tartozik?
8. Iskolai képzettség:
9. Esetleges testi fogyatékoságok:
10. Foglalkozás (egy csomó akérel-déssel):
11. Kérdések magánzókhöz, hogy miből élnek?
12. Esetleges melléfközi foglalkozás:
13. Foglalkozás a háború elő-Ezekre a kérdésekre kell felelni március 1-én Ausztriában. Azoktól még két ívet kell majd kitölteni, amelyek a lakásügyi viszonyokra vonatkoznak. A fenti kérdésekből azonban kiderül az, hogy az osztrák kormány a lehető legnagyobb pontossággal és igazságossággal igyekszik megállapítani a nemzeti kisebbségek létszámát. Mindenkitől külön megkérdezik anyanyelvét, megkérdezik azt is, vajon általában tud-e németül, megkérdezik, vajon milyen nemzethez tartozna, vajon magától és milyen fajhoz tartozik. Ez utóbbi egy kissé komoly, azonban nem befolyásolja azt, hogy az osztrák kormány a többi utódállamokkal ellentétben a lehető legnagyobb liberalizmussal akarja megállapítani az Ausztriában élő nemzeti kisebbségek számát. Mindenki saját tetszése szerint, valamint a tényeknek megfelelően töltheti ki ezeket a rovatokat és senki sem fogja a nem-

németeket arra kényszeríteni, hogy magukat németeknek vallják. E felte- tés írója például a megjelölt rova- tot így fogja kitölteni:

4. Állampolgárság: Magyarország.
7. a) anyanyelv: Magyar.
b) német nyelvtudás: Igen.
c) milyen nemzethez tartozik? Magyar.
d) milyen fajhoz tartozik? Ma- gyar.

Természetesen a nemzetiségi jo-

gaikért oly ékesrederően küzdő bé- esi csehek is bátran cseheknek va- llják magukat anélkül, hogy bárki is befolyásolni vagy terrorizálni próbálná őket. Az utódállamok kormá- nyai jól tennék, ha tanulmányoznák az ausztriai népszámlálást és pe- dát vennének a bécsi kormánytól. Így azután egy csapásra megszűnne a nemzeti kisebbségek igen sok sérel- me, amely a visszas és nem egészen befolyásmentes népszámlálásból í- radt.

Lengyel hadüzenet Litvániának?

Berlin, február 16. Königsbergből jelentik: Itteni hivatalos helyre ma reggel az a jelentés érkezett, hogy *Kirbaly* (Litvánia) államánál ragaszkodtak tettek ki, amelyek közlik, hogy *Lengyelország hadat üzent Litvániának és február 15-én megkezdte az előnyomulást.*

Ebben a formában a hír ugyilátszik nem felel meg a valóságnak, tény azonban, hogy *Lengyelország tegnap*

megkezdte csapatának az eddig sem- teges zónába való előretolását, hogy megszállja a népszövetség részéről neki ítélt területek részét. Minthogy azon- ban a felosztás nagyon egyenlőtlen és a többek között erősen viatott világi terület *Lengyelországnak jutott, a litvánok részéről ellenállás észlel- hető, amely már is több összejö- zésre vezetett.*

Szabolcska Mihály Debreczenben

*Szabolcska Mihály*nak, az orszá- gosan kedvelt, de nekünk különösen szívünkhez kötött ideérkezése még Debreczennek lassabb mozgású és nehezebben lekesedő közönségét is fölélesztette. Már a déli vonathoz sokan igyekeztek, hogy méltó fogad- tatásban részesítsék a várva-várt vendéget. A Csokonai-kör tisztikará- ból és választmányából megjelentek: *Pap* Károly elnök, *Oláh* Gábor, dr. *Csűrös* Ferenc, *Kardos* Albert, *Baja* Mihály, *Debreczeni* Ferenc, dr. *Kun* Béla, dr. *Pápay* József; kiment a betegágyából aig felkelt *Zoltay* Lajos muzeumigazgató, de kiint volt a kol- légiumi kántus *Peleskei* Sándor szé- nior vezetése alatt.

A vonat perenyi pontossággal ér- kezett és amikor *Szabolcska* meglátta a várakozók nagy tömegét és mikor végig halgatta *Pap* Károlynak, a *Cso- konai-kör* nevében és *Peleskei* Sán- dornak, a *kollegiumi ifjuság* nevében mondott megleghangu üdvözetét, lát- hatólag megvolt hatva és szinte élér- zékenyülve jelentette ki, hogy eljött Debreczenbe lelkét a magyar érzés *levegőjében megfűrésztetni.* A rendki- vül meleg közvetlen fogadtatás után *Szabolcska* kocsiára szállt, a város által készséggel felajánlott kocsiha és egyik legrégebbi brátiával, *Sass* Béla egyetemi tanárral behatárolt a vá- rosba; itt tartózkodása alatt *Sass* Bélának a szívesen látott vendége.

A Csokonai-kör Petőfi-ünnepe

A kollégium dísztermében hatalmas és előkelő publikum előtt áldozott ma délután a debreczeni Csokonai-kör a halhatatlan magyar lírikus, *Petőfi* Sándor emlékének. Az ünnepségnek külön súlyt és fényt adott az a kör- lülmény, hogy műsorán szerepelt az új magyar költészet, egyik kimagasló alakja, *Szabolcska* Mihály, akit vá- rosunkhoz erős érzelmi szálak fiú- nek. A külsőségeiben és belső értéke-iben egyaránt magas színvonalu ün- nepség a debreczeni *Petőfi-ünnepe* sek közül díszesen emelkedik ki.

A református főgimnázium kitü- nőn előadott dalai után *Pap* Károly dr egyetemi tanár, a Csokonai-kör elnöke nagyszabású, a szokásos meg- nyitó beszédek keretén impozánsan tulterjeszkedő előadást tartott *Petőfi*-ről. A nála megszokott finom elem- zéssel világított be a költő lelkének redőibe, majd mesteri szintézisben ve- títette elénk a lírikus legendás arcát. Elmélyedő és mégis megragadóan lendületes előadását a publikum fel- harsanó, hosszas tapsa honorálta.

Ugyancsak *Pap* Károly köszöntötte először *Szabolcskát*, az illusztris ven- déget, melegen méltatva Tompa méltó örökösének poétai értékeit. Utána általános figyelem közepette *Baltazár* Dezső dr. ref. püspök emel- kedett szóvalra s a következő üd- vözlő beszédet intézte *Szabolcskához*:
Kedves szolgatársam! Sokan for- málnak Tehozzád jussot és méltán! Jussot formál hozzád az egész em- beriség, mert fényed örök fény és e fény sugarának irányítja az egész emberiségnek utat mutat. Azok kö- zött, akik jussot formálnak hozzád, mégis az első sorban állhat a tiszán- tulai ref. egyház és a debreczeni kol- légium: ezek nevében üdvözöllek *szomorú örömmel.* Jól tudod, mit je- lent ez az összetétel, nem kell ma- gyaráznom. De azt mondom neked, hogy a világ szörnyű igazságtalan- sága mélyebb, nagyobbá teheti kö- ztünk az akadályokat, de a mi közös érzésvilágunkat *soha semmi szét nem szakíthatja!* A tiszántúli egyházkerü- let és a te *alma matered* nevében testvéri szerető jóbort nyujtok, hogy újra megerősítsük különben is örök barátságunkat!

A püspök nagy tapsriadallal foga- dott szavai után *Peleskei* Sándor szé- nior formás beszéddel, *Baja* Mihály pedig lelkes verssel köszöntötte a ked- ves vendéget.

Az üdvözlésekre *Szabolcska* Mi- hály meghatottan válaszolt. Debrecen — mondotta többek közt — örök ihletője az ő lantjának. Valahányszor Debreczenben járt, mindig új erőt merített e város megragadó hangulata- ból. Talán mások nincsenek olyan jó véleményvel Debreczen felől, mint ő, de idézi azt az olasz közmondást, amely szerint „a költő, ha nem akar kiábrándulni ideáljából, ne vegye el feleségül.” Lehet, hogy ő is azért nem ábrándul ki e civis városból, mert sorsa soha sem engedte meg, hogy Debreczenben meglepedjék, mindig csak vendégségben járt itt.

A közönség tapsainak elcsendesülte után *Rubinyi* Tibor szavalt el két *Petőfi*-verset hatásosan. Majd *Csobán* Endre, városi főlevéltárnok tartotta meg értékes, magvas felolvasását *Petőfi és Debreczen* címen.

Csobán az avatott filologus pontos- ságával s a tárgyba szerelmes tudós elméjével részletezte azt az érde- kes viszonyt, amelyben *Petőfi* a mostoha Debreczennel állott. Finoman és elmésen háritotta el a városról *Csobán* az értelmesség az antikulturál- tás, a szellemi közöny régi, makacs vádját. Idegen költő nagyságokat so- rolt elő, akik mind nyomorogtak ifju- ságukban, anélkül, hogy az utókor hasonló vádakot zudított volna hazá- jukra: Német-, Francia-, Olaszor- szágra, Amerikára. A rendkívül érte- kes fejtegetés szerzőjét melegen ün- nepelték.

Ezután következett a program tu- lajdonképpen fénypontja. *Szabolcska* Mihály, a jeles, népszerű költő olvasta fel négy versét. A versek címei: *Csak megvirrad, Petőfi nemzete, Az árva legendája, A legnagyobb veszteség.* Minden egyes költemény után orkán- szerűen viharzott fel a taps, amely különösen az egyik nagy hatású, alle- gorikus darab után tombolt elemi erő- vel. *Szabolcska* költészetét minek bő- vebben méltatnunk? Poézisának üde virágillata, közvetlen bája, megigéző egyszerűsége, magyar tíze, édes bá- nata minden magyar olvasó előtt ré- góta ösmeretes. Ma hallott darabjai- ban a legnemesebb és legmélyebb pathosz irrott...

Zámory—Peleskey—Major—Király kvartet tetszéssel fogadott énekszá- mai után a publikum egy főbőtte tar- talmas délután gazdag emlékével osz- lott szét.

A rendőrség eljárását indított a párbajozók ellen

A Debreczenben dühöngő párbajepi- demia letörésével a rendőrség a mai napon széleskörű intézkedéseket te- tetett életbe. Az elmúlt két hét letor- gása alatt végbement három párbaj, hőséi az államrendőrség büntügyi osz- tálya a mai napon beidézte és pár- viadal miatt eljárást indított ellenük.

Mint értesülünk a rendőrségen egy detektívcsoporthoz bízták meg azaz, hogy készülő párbajok után is nyo- mozzon, ennek a nyomozásnak máris pozitív eredményei vannak. A detek- tívcsoporthoz ugyanis egy készülő pár- bajnak jött a nyomára, amelyet most megakadályozni igyekeznek.

A párbaj-mánia a rendőrség szük- ségszerű beavatkozása folytán re- melhetőleg enyhülni fog és a jövő- ben a sokszor gyerekeskedések miatt lovagiaskodók kétszer is meg fogják gondolni, amíg kardél vagy pisztoly elé fognak állani és ehelyett inkább békés uton fogják elintéznj összejö- rüléseiket.

A vasutasok jutaléka

Az üzletvezetésre csúrtörtökön délelőtt érkezett le a Máv. igazgató- ságának a vasutasok jutalékának ki- iktetésére vonatkozó rendelete, amely kellemetlen csalódást okozott az érdekelt köreiben. A vasutasok a mai viszonyoknak megfelelő és a megélhetési körülményekkel arányban levő jutaléka számítottak és ehe- lyett egészen jelentéktelen összeget kaptak.

A rendelet szerint az I., II., III. fi- zetési osztályban levő (igazgató, üz- letvezető) vasutas főtisztviselők 3000, a IV—V. fizetési osztályban levők (felügyelők, főfelügyelők) 2600, a VI—VII-ik fizetési osztályban levők (el- csnörök, főmérnökök) 2200, a VII—IX. fizetési osztályban levők (hivatal- nokok) 2000, a segédtiszték 1200, az al- tisztek 1000 K-át kaptak jutalék címen.

Ez az összeg ugyanannyi, mint amennyit egy évvel ezelőtt kaptak a vasutasok, amikor még a jutalék egy havi illetménnyel volt egyenlő. Ta- valy óta a fizetések ötszöröse, a me- netidjakk az 1923. évi februári, augusztusi és novemberi emlékek miatt nyolcszorosára emelkedtek, csak a jutalék maradt a régi.

Magvak megérkeztek.

Gazdasági és konyhakerti, valamint erfurti virágmag- vak legnagyobb vátaszék- ban és legolcsóbban

Kontsek Géza

magkereskedésében hapha- tók. KOSSUTH-utca. For- galmiadót nem számítok Árjegyzék kívánatra küldök

DRÉHER-főle

EXCELSIOR-TÁPSÖR

hízókurákhoz orvosilag ajánlva.

Nagyban: Áron Miksa Kíshgyesi-ut 3. Telefon 13.
Kapható: Kicsinyban: Áron Miksa városi főköz- letében Simonffy-ut. 4. (Telefon 450.), vala- mint fűszerüzletben.

— Tortapaprok Hegedűs és Sán- dor r.-t. papirkereskedésében.

Bécs

Legitimisták veszekedése

A napokban a mokrácia egy- rőt, Schwedl Nordwestbahn vasútvonalán a szociáldemokr- esztendően a lékü vezérének jubileumot a krata-párt ter- nál nagyobb meg. Napokon kások az otta gyászünnepély mártírhalált ha-

A gyászünne- metlen epizó- osztrák legiti- ezredes elhatá- ta vezér emlé- nepli. Wolff

hogy zárándok pártjának vezo- rozta, hogy es- gokkal feldiszi- sirra. Wolff e- meiert monar- demokratának Staatswehrben meier nevével- nak megnyerni megütözve ér- legitimizáció pr- dekében ki mártírhalált ha- két. Örszemek- sírhoz, akik é- nak és akiknek megakadályozz- lagos koszoru- ezredes eddig- nai, a szociál- napra várják d- aria, hogy min- dályozókat Wo- nák elhelyezé- — a halott elv- meggyalozását

A halott n- most a legitim- ekratik v s- c- furesa és jellen- mözmsra, hogy szociáldemokr- vel akarnak pr- furesabb és vis- szen Schumie- tik — Kunse- gyilkolta meg. más, mint a je- resztényszociál- schak Lipótnak azonban az ilye- máshol a legna- és megütözést- esodálkoznak. már megszokták levő világhírű- hozásáért az ug- pok indítottak a poliumuknak tel- gyobb bécsi ró- lomot megments Bécsben tehát hozzá vannak s esodálkoznak, cialisták pártla- zsinagóga-építés- vagy pedig a né- vezére, Walter I- ..Wiener Morg- meg hivatalos I- már nem csak a hanem a legna- legszelebb leh-

Bécsi korpék

Legitimisták és szociáldemokraták veszekedése egy osztrák munkásvezérért

Bécs, febr. 16.

A napokban volt tíz esztendeje annak, hogy a régi osztrák szociáldemokrácia egyik legnépszerűbb vezetője, Schunberger Ferenc képviselőt a Nordwestbahnhofon Kunschak Pál vasmunkás agyonlőtte. Az osztrák szociáldemokrata-párt azóta minden esztendőben áldoz felelhetetlen emlékü vezérének. A tiszteletdíj gyászjubiläumot az osztrák szociáldemokrata-párt természetesen a szokottnál nagyobb keretekben ünnepelte meg. Napokon át özönlöttek a munkások az ottakringi temetőbe, hogy gyászünnepélyekkel áldozzanak a mártírhalált halt pártvezérnek.

A gyászünnepségeket azonban keletlenül epizód zavarta meg. — Az osztrák legitimisták vezére, Wolff ezredes elhatározta, hogy a szociálisták vezér emlékéért pártja is megünnepeli. Wolff pártíveit felszólította, hogy zárandokoljanak ki a temetőbe, pártjának vezetősége pedig elhatározta, hogy egy fekete-sárga szalagokkal feldíszített koszorút helyez a sírra. Wolff ezredes ugyanis Schunberger meiert monarchista érzelmű szociáldemokratának tekinti és lapjában, a Staatswehrben a munkásokat Schunberger nevével akarja a legitimizmusnak megnyerni. A szociáldemokraták megütözve értesültek arról, hogy a legitimisták propagandájuk sikere érdekében ki akarják sajátítani a mártírhalált halt munkásvezér emléket. Örszemeket állítottak tehát a sírhoz, akik éjjel-nappal ott posztolnak és akiknek az a feladatuk, hogy megakadályozzák a fekete-sárga szalagos koszorú elhelyezését. Wolff ezredes eddig nem jelent meg a sírnál, a szociálisták azonban minden napra várják és elvannak határozva arra, hogy minden eszközzel megakadályozzák Wolff ezredes koszorújának elhelyezését, amely — szerintük — a halott elveinek és emlékének meggyalázását jelentené.

A halott munkásvezérért tehát most a legitimisták és a szociáldemokraták veszekednek. Mindenesetre fura és jellemző az osztrák legitimizmusra, hogy egy mártírhalált halt szociáldemokrata pártvezér emlékével akarnak propagandát tenni. Annál fura és visszataszítóbb, mert hiszen Schunberger — miként említettük — Kunschak Pál vasmunkás gyilkolta meg. A gyilkos pedig nem más, mint a jelenlegi legitimista keresztényszociálista vezérnek, Kunschak Lipótnak a ivére. — Bécsben azonban az ilyen vitákban, amelyek máshol a legnagyobb felháborodást és megütözést keltenének, nem is esodálkoznak. Bécsben az ilyeneket már megszokták. A rozoga állapotban lévő világhírű Stephansurm rendbelsőhöz az ugynevezett zsidó lapok indítottak akciót és szinte monopóliumuknak tekintik, hogy a legnagyobb bécsi római katolikus templomot megmentsék a pusztulástól. — Bécsben tehát az ilyenekhez már hozzá vannak szokva és azon sem esodálkoznak, ha a keresztényszociálisták pártlapja, a „Reichpost”, zsinagóga-építésre hívna fel olvasóit, vagy pedig a német Hakenkreuzler vezére, Walter Richard dr. a cionista „Wiener Morgenzeitung”-ot tenné meg hivatalos pártlapnak. Bécs immár nem csak a legrosszabb valuta, hanem a legnagyobb esodák és a legszelebb lehetőségek városa.

Anglia közeledik Törökországhoz

Konstantinápoly, február 16. A konstantinápolyi angol delegátus ma közölni fogja Izmed basával, hogy Anglia a sevres-i szerződés alapján kész Törökországgal aláírni a békés és reméli, hogy ennek minél előbb meglesz a lehetősége.

London, február 16. A Daily Mail jeleenti Konstantinápolyból: A Maricánál felvő görög csapatok parancsnoka értesítette Harrington tábornokot, hogy minden intézkedést megtett a törökökkel való összehátrólás elkerülésére. Már el is rendelte a Marica balpartján levő őrségek visszavonását, amelyek előre voltak tolvaj.

A francia sajtó a kormányt vádolja a márka felszökötésével

Páris, febr. 16. A Temps cikket ír a márka áremelkedéséről és a frank árzuhanásáról. Azt fejtegeti, hogy a német kormány nagy tömeg francia valutát dobott piacra és még mindig rengeteg francia frank fölött rendelkezik, mesterséges módon szököteti fel a márka árfolyamát és rongia a francia pénzt. Ennél jobb bizonyosság nem kell arra, mennyire jogosult volt a Ruhr megszállása.

Páris, febr. 16. Hivatalos helyen írtik meg, hogy a német márka emelkedését. Tegnap a német valutát 0.08 és fél árfolyammal jegyezték átlagosan, míg az angol font 76.96 és félre és a dollár 16.41 egyegyedre emelkedett. A német márka árfolyamának javításával a sajtó a francia kormányt vádolja meg, mondván, hogy a Ruhr-megszállás következtében Franciaország tömegesen vásárol német fizetési eszközöket s ezzel javítja a francia frank hátrányára a német pénzügyi viszonyokat. A külügyminisztériumban ezt hitározottan tagadják.

Ujabb német mulasztást állapított meg a jóvátételi bizottság. Báriis, febr. 16. A jóvátételi bizott-

ság tudomásul vette a német helyreállító bizottságnak január 2-iki jegyzékét, amely szerint a Franciaország-nak és Belgiumnak visszaszolgáltató gépek és anyagok szállítását beüintették. A bizottság három szavazattal — Anglia képviselője a szavazásban nem vett részt — megállapította Németország mulasztást. A bizottság három szavazattal határozott, hogy milyen eljárást kövessenek, a ritrogénszállítmányok követelése tekintetében, amelyek Németországnak 1923-ban ki kell szolgáltatnia. A bizottság végül felszólította a tekintetbe jövő államok kormányait, hogy a békeszerződés alapján hozzák tudomására mekkora részt ohaítanak az 1923—24-ik évi szénszállítmányokból.

Angol munkáspárti képviselők utaznak a Ruhr-területre. London, február 16. Az alsóház négy munkáspárti képviselője utlevet kért a Ruhr-területre. A munkáspárti képviselők már e hét végén akarnak a megszállott területre utazni.

A sámsoni cigányok monstre pöre

A dános rablógyilkos meghalt a fogházban

A Debreceni Független Ujság annak idején elsőnek számolt be arról, hogy Hajdúsámsomban Borbély Viktor esendőr megrzésával kapcsolatban a esendőrök egy egész cigánykaraván fogott el, akik hónapokon át vesztelyeztettek a közeli vidéket, loptak, raboltak, sőt a nyomozás esalhatatlan adatai szerint több gyilkosságot is elkövettek. A bünözö cigánykaraván nagyobb részt köhor cigányokból rekrutálódott. Miskolcra le egészen Debrecenig minden faluban, tanyán, városban megfordultak.

A cigányok közül még a nyomozás során többen elhaltak, a két főbünös Lakatos Balog Sándor a dános rablógyilkos és Lakatos András, pedig a debreceni törvényszék fogházából, költöztek el a másvilágra.

A mai főtárgyalás A cigánykaraván bünperét ma délelőtre tüzte ki tárgyalásra a debreceni törvényszék. A bonyolult bünperet Uffalussy József tanácsa tárgyalta, az ügyészi katedrán dr. Balogh István királyi ügyész ült, míg a védelmeket hat ügyvéd látta el.

A vádirat szerint négy cigány, Lakatos József, Balog Gyula, Lakatos Károly és Roszák Béla két rendbéli gyilkossággal vannak vádolva, mert 1920-ban a Diószegi-ut és a paci-erdő között meggyilkolták és kirabolták Feith Géza vándoriényképészt és Barna Géza gazdálkodót és feleségét jánoshalmi tanyájukon gyilkolták meg. Ezenkívül mindegyiküket vádolják lopással, betöréssel és orgazdasággal.

A vádlottak között vannak még Lakatos Ferenc, Lakatos Bálint és Roszák Péter cigányok, akik szintén rendbéli lopással, betöréssel vannak vádolva. A cigányokon kívül több polgári elem is a vádlottak padjára került. Így Madácsi Sándort, Madácsi Sándornét, Kardos Sándort, Fekete Sándort és Farkas József

orgazdaság vétségével vádolja a királyi ügyész.

Érdekes vádpontként szerepel a vádiratban Lakatos József cigány ellen az a büneselekmény, amelynek folyományaként a karaván esendőrökre jutott. — Lakatos József volt ugyanis az, aki a múlt év nyarán a cigánybanda egyik sámsoni betörése alkalmával az öket tettenő Borbély Viktor esendőrt zsebkésével megszurta.

A betörésekből kárt szenvedettek között több hajdúsámsoni gazda szerepel. A cigánykaraván betörést követett el Megyeri Lajos sámsoni, Czene József sámsoni gazdálkodóknál. Krausz Samu sámsoni lakostól bort loptak, Molnár József sámsoni gazdától fegyvert és ruhaneműket. Nagyobb betörést a borsodmegyei Hejőcsabán követtek el a cigányok. Itt a Hungya-szövetkezet raktárába hatoltak be és több száz ezer korona értékű szövetet, fűszerut és egyéb házi szükségleti cikket raboltak. Miskolcon Fürst József kereskedőtől eszmát és bundákat loptak, míg Győrffy Istvánt a szoboszlói országuton károsították meg oly módon, hogy lépésben haladó szekereiről 100.000 korona értékű szövetet és pokrócot loptak el.

Mindegyik tagad A vádirat felolvasása alatt az elnök már kénytelen bezártni a terembe vezető ajtókat, mert hemi alig lehet mozdulni. A folyosón is életveszélyessé válik a tolongás. A vádlottak egykedvűen hallgatják az egyes vádpontokat. A vádirat felolvasása után az elnök egyenként hallgatja ki a vádlottakat. Lakatos József tagadja, mintha ő szurta volna meg Borbély Viktor esendőrt az emlékezetes sámsoni éjszakán. A gyilkosságokról pedig egyhanguan nem tudnak semmit sem. Ha a heitőbábi gyilkosságról beszél az elnök szinte egyetértően így felelnek:

— Akkor Soboslón vótunk, bezsit esókolom!

Ha pedig a Diószegi-uti gyilkosság kerül szóba, akkor meg azzal védekeznek, hogy Mezőcsáton táboroztak abban az időben. A cigányok vallomásán általában nehezen lehet eligazodni. Egy-két apró lopást beismernek, a főbb dolgokat azonban körömszakadtáig tagadják. Még a védőügyvédek is belezzadnak, míg a védelem álláspontját megkonstruálhatják a cigányok zagyva és következetlen vallomásaiból.

A tanuvalomások során Bakos Zsigmond esendőrőrmester vallomása tartozott az érdekesebbek közé. Ráolvasta vádpontról-vádpontra a cigányok beismer bünét. A jánoshalmi gyilkosságnál megjegyezte, hogy erőtől a nyomozó esendőrök nem is tudtak, a cigányok maguk mondották el. A esendőrrepektust jellemzően bizonyítja az alábbi eset:

Mikor a szolgál kinyitja a tanuk bejárásul szolgáló aítót és Bakos Zsigmond esendőrőrmester belép a terembe, az összes cigányvándolttak felugranak és háptádkba vágják magukat. Valamennyien kigyóbüvölő módjára függesztik szemüket a kastollus esendőrré. A bíróság tagjai elmosolyodnak, a hallgatóság pedig kacajban tör ki. A cigányok mindaddig díva maradnak, míg a tegyörök padra nem kényszerítették őket. Jól esett látni ezt a hatalmas megnyilvánuló tekintélyt.

A mai tárgyalást egyébként a bíróság március 14-ikének délután 4 órájára halasztotta el, mert ugy a vádmint a védelem bizonyítékok beszerzését kérte.

Három évi fogház 6200 koronáért

Rovottmultu, megrözött bünözö asszony állott ma délután a debreceni törvényszéken Uffalussy József bünítő tanácsa előtt Lévy Károlyné személyében egyrendbéli lopással vádolva. A rovottmultu asszony már három ízben volt különbözö lopásokért elítelve összesen 4 és fél évi fogházra. A múlt év áprilisában töltötte ki három évi fogházbüntetését, de nemsókára rá ismét bünözött.

1922 december 5-én a debreceni állomás harmadosztály vartóteremében Nagy Teréz nagylelai leány mellé telepedett le és élénk diskurzust kezdet vele. Kikérdezte szemlévi és családi adatait, majd egy őrizetlen pillanathban kilopta zsebéből 6200 koronát kitevő vagyontáit. A lopás pillanában a leány kisebb itést érezett a zsebe táján, odakapott, de ekkor már Lévainé futásnak eredt és torkaszakadtából kibájni kezdte a ravasz tolvajt.

— Fogják meg! Fogják meg! A meglopott leány is elkezdett kiabálni: „Fogják meg!” a vartóteremben levő közönség azonban nem hallta, hogy kit fogjon meg s a tolvaj asszony elmenekült az Ispolyai felé. Itt beült egy kocsimába és 4 deci bor mellett ilve fogták el a rendőrök. A pénz 58 korona hiányával megkerült. A bíróság a javithatatlan asszonyt 3 évi fogházra ítélte. A bünözö asszony belenyugodott az ítéletbe, anélkül, hogy csak egy percig is gondolkozott volna.

Csak vétel után bánja meg, ha a

harisnyáit

nem „HAVAS“-tól

Bádogos-utca 1.

szert be, hol ezután minden egyes pár legolcsóbb árban lesz elárulva.

HIREK

DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG
politikai napilap.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
RÖMER RICHÁRD.

Kiadó:
HEGEDŰS és SÁNDOR
irodalmi és nyomdai r.-t.

Előfizetési ár: Egy óra 250 kor.
Ettől hosszabb időre előfizetést
nem fogadunk el.

Szerkesztőség: Nappal Piac-u. 34.
Telefon 10-20.

Művelői Piac utca 49.
Telefon 18.

Kiadóhivatal: Piac-utca 49.
Telefon 18.

— Enyhe idő várható. Meteorológiai intézet jelentése: Hazánkban szórvaosan volt egy kevés eső. Az idő borult maradt. A hőmérséklet sem változott lényegesen. A maximum 4 C. a minimum 4 C. Időprognózis: Helyenként esapadék és hőemelkedés várható.

— Vasárnapi istentiszteletek sorrendje a református templomokban. A Nagytemplomban d. e. 10 órákor prédikál dr. Révész Imre lelkész. ágendázik Zitás István s.-lelkész. d. u. 3 órákor prédikál dr. Böttykös Béla s.-lelkész; a Kistemplomban délelőtt 9 órákor prédikál Szele György lelkész. ágendázik Uray Sándor lelkész. délután 2 órákor prédikál Zitás István s.-lelkész; a Kossuth-u. templomban délelőtt 10 órákor prédikál Gábor András s.-lelkész. ágendázik Baia Mihály lelkész. délután 5 órákor prédikál Nagy Lajos vallástani lelkész; az Árpádtéri templomban délelőtt 10 órákor prédikál Molnár Ferenc lelkész. ágendázik Peleskey Sándor s.-lelkész. délután 2 órákor prédikál Peleskey Sándor s.-lelkész; az Iszapályi templomban d. e. 10 órákor prédikál dr. Böttykös Béla s.-lelkész. ágendázik Papp Imre s.-lelkész. délután 2 órákor prédikál Papp Imre s.-lelkész; a Homokkerti imaházban délelőtt 10 órákor prédikál és urvacsorát oszt Konrád Zoltán vallástani lelkész. a Szegényházban délelőtt 10 órákor prédikál és urvacsorát oszt Zámory Sándor s.-lelkész. a Nyhástelepen d. u. 3 órákor urvacsorát oszt Marton Sándor s.-lelkész. Tanyai istentiszteletet végeznek: Nagyeszterén Gyűlési István templomegyesületi titkár; Paczov Felker János s.-lelkész. Kórházi istentiszteletet tartanak: Dr. Ferenczy Gyula e. tanár, Kovács János és Kántor József vallástani lelkészek.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele vasárnap délután 4 órákor Egyháztéri fiúiskola VI. számú teremében. — Vasárnapi iskolák: Kossuth-u. 75. sz. alatt délelőtt 9 órákor, a Dóczy-intézetben délelőtt 9 órákor, a Leány-u. isk. délelőtt 9 órákor, a Csonka-u. iskolában délelőtt 9 órákor, a Pacsirta-u. iskolában d. e. 9 órákor, a Dlakonissza Otthonban d. e. 9 órákor, az Egyháztéri fiúiskola VI-k sz. tantermében délelőtt 11 órákor, a Csap-u. iskolában délelőtt 11 órákor, a Homokkerti imaházban délelőtt 11 órákor.

Dr. Révész Imre lelkész tart előadást vasárnap f. hó 18-án délután 4 órákor Egyháztér 7. sz. alatt a Keresztény Ifjúsági Egyesület összejövetelén „A közös bírtok” címen. Minden komoly fiatalembernek ott kell lennie.

A Nagytemplomban hétfőn f. hó 19-ikétől kezdődik veszik az új hét-kor nap délutáni istentiszteletek, minden délután 5 órákor dr. Baltazár Dezső püspök végzi. Minden csütörtökön d. u. 5 órákor ugyanott bibliamagyarázat lesz, az elsőt, f. hó 22-ikén délután 5 órákor dr. Révész Imre lelkész végzi.

A református lelkésztestület jövő héti ülése kivételesen nem hétfőn, hanem kedden, 20-ikán délelőtt 10 órákor lesz az egyház tanácstermében. Ezen az ülésen Sartorius Ernő, a Keresztény Ifjúsági Egyesületek Világszövetségének főtitkára fog beszédet tartani. Megyeres Béla országos cserkész kormánybiztos tolmácsolásában. Erre az ünnepes ülésre a lelkésztestület jogosított és kötelezett tagjain kívül a presbyter, tanár és

Az életfogytiglani fegyházra ítélt Ajtaiékat felmentette a törvényszék

Még 1920 november 28-án ismeretlen bekormozott arcu tettesek betörték Lefkovits Bernát nagylétei korcsmáros házába és különböző fenyegetések mellett a korcsmáros kirabolták. A nagylétei esendőrőrs pár nap alatt elfogott egy cigánykaravánt, a melynek vallomása szerint a rablás vezetői, értelmi szerzői és végrehajtói a Vertesen lakó Balog Ajtai József és Balog Ajtai István vályogvető cigányok voltak. A debreczeni törvényszék statáriális bírósága a két Balog Ajtai hűdára ítélte, majd a kormányzó életfogytiglani fegyházra változtatta halálös ítéleteiket.

Két éve mulott már, hogy a két életfogytiglani fegyházra ítélt cigány a szegedi Csüllaghörten lakója lett, míg az elmúlt év végén a debreczeni törvényszék a cigányok ügyében újrafelvételt rendelt el.

December hónapban már volt egy újrafelvételi tárgyalás, amikor is a többi, ebből az ügyből kifolyóan elítélt cigányok visszavonták a statáriális tárgyaláson tett terhelő vallomásaikat, sőt egy Faragó nevű kereskedő igazolta, hogy az emlékeztetés éjszakán Balog Ajtai József nála

aludt, sőt 3 napig együtt jártak lovakat vásárolni.

A mai tárgyaláson

Ujfalussy-tanácsa előtt azután sikerült a védelemnek Balog Ajtai István alibijét is igazolni. Varga Mária és Varga Róza vértési lányok tanuvalomásaikban igazolták, hogy 1920 november 28-án Balog Ajtai István házában aludtak és István egész éjszaka betegesen feküdt odahaza. Ugyan ezt igazolta Cseppentő Erzsébet tanuvalomása is, amely szerint ő is Balog Ajtai Istvánnak aludt a kérdéses éjszakán.

Rövid perbeszéd után a bíróság meghozta ítéletét, mely szerint a debreczeni törvényszék statáriális bíróságának ítéletét hatályon kívül helyezi és a két vádlottat bizonyíték hiányában felmenti az ellenük emelt vád alól. A bíróság egyben fogvatartásukat rendeli el a királyi ítélőtábla végzéséig.

Az ügyész a felmentő ítélet ellen felekezett, míg a védelem csupán a fogvatartás elrendelése miatt jelentett be felekezést.

tanító urakat, valamint minden más edeklődöt is szeretettel meghív dr. Révész Imre moderátor.

— Hirdetés. F. hó 21-én, szerdán este 6 órákor a Kollégium dísztermében, szülőik és más felnőttek számára, 22-én csütörtökön pedig délután 3 órákor az Uránia-mozgósínház helyiségében, ifjúság számára belépti díj nélküli előadásokat tart a Debreczeni Keresztény Ifjúsági Egyesület. Mindkét előadásra szeretettel felhívjuk híveink figyelmét és érdeklődését.

— Az ág. hitv. ev. templomban (Miklós-utca 3. sz.) az istentiszteletet előző hó 18-án bört első vasárnapján d. e. 10 órákor Farkas Győző lelkész végzi. Urvacsoraosztás.

— Értesítés. A „Zion” debreczeni betegsegélyező egyesület elhalasztott társasvacsoráját f. hó 18-án, vasárnap tartja meg a Frohner-étteremben.

— A rendőrtisztviselőknél kötelező az egyenruha viselése. A behíymínszter rendeletileg elrendelte, hogy az államrendőrség tisztviselői, a fogalmazói, kapitányi és tanácsosi kar hivatalos órák alatt egyenruhában kötelesek a hivatalokban megjelenni. E rendelet következtében a debreczeni államrendőrség tisztviselői kara egyenruhában végzi hivatalos munkáját és csak szolgálaton kívül öltök fel a fesztelenebb civil gunyát.

— A kampókeresztesek meg akarják akadályozni Reinhardt, Hoffmannsthal és Moissi szereplését. Bécsi szerkesztőségünk jelenti: Az ideai salzburgi ünnepi játékok megtartása kétségessé vált. A világhírű passziójátékok valószínűleg el fognak maradni Salzburg és egész Ausztria, de az egész kulturvilág kárára. A salzburgi antiszemita, a Hakenkreuzlerrek ugyanis elhatározták, hogy Reinhardt, Hugo von Hoffmannsthal és Moissi vendég szereplését, illetőleg az ő közreműködésüket minden eszközzel megakadályozzák. A határozatban az a legkülönösebb, hogy a salzburgi passziójátékok nagynevű szerzője, Hugo von Hoffmannsthal nem is zsidó. A Hakenkreuzlerrek azért tették őt indexre, mivel darabjait Reinhardtal rendeztetni és a főszerepeket Moissival játszatták. Az ünnepi játékok esetleges elmaradása nagy gazdasági kárt is jelent Salzburgra nézve Salzburg ugyanis azon városok közé tartozik, amelyek szinte kizárólag az idegenforgalomból élnek. A nyári ünnepi játékok rengeteg idegen vonzattak Salzburgba, akik azonban mostan valószínűleg meg fogják gondolni, hogy olyan várost keressenek föl, amelyik kiüldözi a

német művészetlegnagyobb reprezentánsait, mivel azoknak soraiban történetesen zsidó is akad. A salzburgi Hakenkreuzlerrek azonban ezzel sem törődnek, nekik kultúra, idegenforgalom; nekik a fő az, hogy megmutassák, hogy Salzburgban ők parancsolnak.

— Új magyar lap Jugoszláviában. Szabadkai tudósítók jelenti: Zentán új magyar lap indult meg „Zentai Újság” címen. Az új lap a vajdasági magyarság harcosszervezetének kezében és hivatalos lapja a vajdasági Magyar Párt zentai központjának. — A „Zentai Újság” utóda a rövidéletű „Tiszamellék” című napilapnak, a mely két év előtt jelent meg Zentán néhány hónapon keresztül, míg a jugoszláv hatóságok be nem tiltották és főszerkesztőjét, Tumbasz S. Bélát, a szabadkai kénkedési pörbe belekeverve, le nem tartóztatták. Tumbasz főszerkesztő közel egy esztendőig szülőföldjén a börtönben, míg végre a szerb bíróság is kénytelen volt a vádak valótlanágát megállapítani és a sokat szenvedett főszerkesztőt kibocsátani. A „Zentai Újság” az elmúlt év júniusában kezdte meg a munkát a fiatal magyar lap elln. Ugy látszik, hogy Belgrádban arra törekcsenek, hogy a „Zentai Újság” szerkesztői és nyomdái hasonló bombákat kapjanak, mint amilyenekben nemrég az újvidéki „Délbácska” és a szabadkai „Hírnap” részesültek.

— A városi daleylet mai hangversenye. A debreczeni városi daleylet, ez a régi multu kultur egyesület, amely már 60 éve hirdeti a magyar dal csodás varázsát, ma este 8 órákor a városi zenede hangversenytermében tartja tartalmas és értékes műsoru hangversenyét. A műsorbán levő karokat tekintve már előre is megállapíthatjuk, hogy az előadandó darabok a daleylet általános ismert precíz összetételével, művészi kidolgozásával, mint a multban, ugy most is nagy élvezetet fognak szerezni a hallgatóságoknak. A műsor kimagasló száma dr. Darkóné Simonffy Irén zongoraművész művészi zongorajátéka és Weixgärtner Erikné énekművész gyönyörű éneke lesznek. A hangverseny műsora különben a következő: 1. Selim Palmgren: Tengerész a szénégézők között. Előadja a Városi daleylet. 2. Kierulff H.: Hardangeri nászút. Előadja a Városi Daleylet. 3. a) Puccini: Tosca nagy áriája b) Puccini: „Mimi” áriája a Bohém életből. Énekli: Weixlgärtner Erikné urnő, zongorán kíséri: Weixlgärtner Erik

ur. 4. Lányi Ernő: De szeretnék... Népdaleyveleg. Előadja a Városi Daleylet. 5. Schubert: Impromptu F moll. Zongorán előadja: Dr. Darkóné Simonffy Irén urnő. 6. Horváth Álbán: Jaj, de szépét, gyönyörűt felmodtam... Népdaleyveleg. Előadja a Városi Daleylet. 7. a) Pálai Molnár Kálmán: Verje meg a magyar lsten... b) Dr. Kaesóh Pongrácz: Késő ősz van... c) Kurucz János: Bakony erdőn sir a gerle... Énekli Weixlgärtner Erikné urnő, zongorán kíséri Weixlgärtner Erik ur. 8. Zöld Károly: Borsdal. Előadja a Városi Daleylet. A hangversenyre jegyek a Méliusznál előre válthatók.

— A debreczeni izraelita ifjak dalkörének összes működő tagjai ezután is felhívattak, hogy ma szombat este 8 órákor a dalkör helyiségében tartandó összejövésen okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. Azon működő tag urak, kik a próbáról való távol maradásukat kellően igazolni nem tudják az alapszabályok értelmében a dalkör kebeléből kizáratnak. Elhők-ség.

— A tábla helybenhagyta a Fővárosi Operettszínház merénylőinek fogvatartását. Budapestről jelenti: Mint ismeretes, a Fővárosi Operettszínház ellen elkövetett merénylet miatt letartóztatott 17 ember közül a vizsgálóbíró tizennégyét szabadlábra helyezte s egyedül a merénylet megszervezőit, Hejner Gyula mérnököt, Hozmetz Ferenc közzgazdasági egyetem hallgatót és Balkó József rendőrdíjnosot tartotta továbbra is fogságban. A letartóztatottak a vizsgálóbíró végzése ellen felfolyamodással étek a büntetőtörvényeszk vádantáshoz, amely azonban helybenhagyta a vizsgálóbíró végzését és elrendelte további fogvatartásukat, mire a vádtanács döntése ellen újabb felfolyamodást jelentettek be. A királyi ítélőtábla ma foglalkozott a felfolyamodással és elrendelte a további fogvatartásukat. A tizennégy szabadlábra helyezett átkísérték a főkapitányságra, hogy megindítsák ellenük a közzgazgatási eljárást. Arról volt szó ugyanis, hogy a fiatalembereket cselekedetük miatt egyidőre internálni fogják. A rendőrség azonban mindannyit szabadonbocsátotta. A királyi ügyészség most, miután a lezalapossabban lefolytatták a merénylet ügyében a nyomozást és a vizsgálatot, mivel további vizsgálatnak helye nincs, a legelővidebb időn belül elkészíti a merénylet ügyében a vádiratot.

— Kéménytüz. Kertész Ferenc Erzsébet-utca 15. szám alatti lakos lakásában ma délelőtt kéményt tisztogattak a kéményseprők. A kémény huzatának kipróbálása után azonban benn felejtettek a kéményben egy tisztogató rongyot, amely valahogy tüzet fogott és a kipattanó szikrától a szoba butorzata meggyulladt. Elégzett egy ágy a benne levő ágyneműekkel, egy asztal és több butordarab. A tüzet az előhívott tűzoltók hamarosan eloltották, a kár azonban így is meghaladja százezer koronát.

— Tisztviselőszavazás után döntik el a természetbeni ellátás kérdését. Budapestről jelenti: A köztisztviselő kedvezményes ellátása ügyében a kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy a köztisztviselőket leszavaztatja, vajjon kívánják-e a kedvezményes természetbeni ellátás tartását vagy sem. A szavazás időpontja még nincs megállapítva, azonban a szavazás módzatai készen vannak. Illetékes helyen kiellentették, hogy amennyiben a köztisztviselők a megszüntetés mellett foglalnak állást, a megszüntetés nem fog vonatkozni azokra a cikkekre, amelyek most állami monopólium.

— ÜZLETI KÖNYVEK mindentéle nagytségben és kivételben kanhatók a HEGEDŰS és SÁNDOR RT. könyvkereskedésében. — NYOMTATVA NYOK a legizlésesebb kivételben 24 óra alatt készülnek. Telefon 34.

Dr. Rex-féle OROSZ KÖLNI VIZ
Eau de Cologne Russe
felülmúlja az összes eddigi készítményeket.
Kapható drogueriákban és illatszertárakban.

— Verőbürgöny... szántuli mezőgazdasági művelésügyi miniszter: Hazai buharos és az a toha gazdálkodók jökepa a meg n használatra folytatás meg nagysága. betegségekkel s pessége és e esőkent. Miután ahoz fűződő fo közéletmezési é teletlenül javítatetőgümö szü részbeni fedezés segü, egészséges kései érési bur e tavaszán bel a földmivélésüg érési gumó imp kevés mennyiség vetőbürgönyát történő készpén pedig egy, a ki melési szerződés vetőgümö után tavaszán a ka félszeresének visszatérítése Ez többi mó azok vehetik i is egy 15 tom Ennél kisebb t előre történő

— esetleg a közreműködésé szerint társulva eszközölnők. A rendelésellen kései bürgönyv ként 40 koronát dig 50 koronát. —M. kir. földm üi vetőbürgöny zési számlája” átutalni. A vég delőkkel az ab tog megjelteni. izetésekből es összeg is viss azonban nem vánják az impo n, hanem enne vánják a kapo szereszté viss a megrendelés gonyatermelési szerződést köté lesi szerződés gazdák rendel válaszbélyege zőgazdasági ki gonyavetögüm tesen csak az országra, ha e már előzetesen metzeti a kar ezen vetögüm ientieknek me burgonyaterm pest, I. ker., M jében — legk 28-ág bejelen tul beérkező figyelembe ve

— Esküvő. nap délután 4-ét Jung And val Rózsiká: meghívják ro seiket.

— Utcai sztozva garzo Erkezhetni

— Vasárna kor nyitja m Tanfolyam Pe István egyete tudós előadó dességű ál történeti esem mékben gazd beleszületett, melybe a tö litják a nagy költészetének

— Villamo kor az egyvil villamos mot a sarkán a kisiklott és e

Ecete
vá
LÖBL

Vetőburgonya behozatal. A tisztántul mezőgazdasági kamara a földművelésügyi miniszter megbízásából közli: Hazai burgonyatermelésünk a háborús és az azt követő évek mostoha gazdálkodási viszonyai között, főképp a meg nem felelő vetőmag használatától folyóan igen leromlott, termésmennyisége, keménysége, ellenálló képessége és eltarthatósága erősen csökkent. Miután ezen állapot az ahhoz fűződő fontos közgazdasági és közéleti érdekek szempontjából feltétlenül javítani kell, az országos vetőmagügyi bizottságunk legalább részbeni fedezésére külföldi jó minőségű, egészséges és fajtisza korai és késői erésű burgonya vetőmagot, a tavaszán behozatalt terve vette a földművelésügyi miniszter. A korai erésű gumó importálásából csak igen kevés mennyiségre van kilátás. A vetőburgonyát a gazdák vagy előre történő készpénzfizetés mellett, vagy pedig egy, a kincstárral kötendő termelési szerződés alapján az importált vetőmag utántermeléséből, 1924. év tavaszán a kapott mennyiség 1 és fél szeresének természetben való visszatérítése ellenében kaphatnak. Ez utóbbi módot azonban csak azok vehetik igénybe, akik legalább is egy 15 tonnáig vagont rendelnek. Ennek kisebb tétel igénylőnek csak előre történő készpénzfizetés mellett — esetleg a községi előjárások közreműködésével teljes vagontételek szerinti társulva, kell a megrendelést eszközölniök. A készpénzt rendelők a rendeléssel egyidejűleg tartoznak a késői burgonya fajtakért kilogrammonként 40 koronát, a korai fajtakért pedig 50 koronát a m. kir. államigazgatás budapesti főintézeténél nyitott „M. kir. földművelésügyi Miniszteriumi vetőburgonyaakkor devizabeszerezési számlájára” javára lefizetni, illetve átutalni. A végleges elszámolás a rendeléssel az akció lebonyolítása után fog megjelenni, amely esetben a beérkezésekből esetleg fenmaradó pénzeszösszeget is vissza fog téríteni. Akik azonban nem készpénz ellenében kívánják az import burgonyát beszerezni, hanem ennek utántermeléséből kívánják a kapott mennyiség 1 és fél szeresét visszaszerezni, azok ugyancsak a megrendeléssel egyidejűleg a burgonyatermelési hivatalnál termelési szerződést kötelesek kötni. A termelési szerződés mintáját az igénylő gazdák rendelkezésére bocsátja, ha válaszbélyeges levélben kéri a mezőgazdasági kamara. Miután ezen burgonyavetőmag mennyiség természetesen csak az esetben hozható az országba, ha ennek hazai elhelyezése már előzetesen biztosítva van, figyelembe a kamara a gazdákat, hogy ezen vetőmag iránti igényüket — ítélik meg megfelelően — a m. kir. burgonyatermelési hivatalhoz (Budapest, I. ker., Mészáros-u. 56/b sz.) idejében — legkésőbb azonban február 28-ig bejelentsek. Ezen határidőn túl beérkező rendelések nem foglalkoznak figyelembe vételül.

Vetőburgonya behozatal. A tisztántul mezőgazdasági kamara a földművelésügyi miniszter megbízásából közli: Hazai burgonyatermelésünk a háborús és az azt követő évek mostoha gazdálkodási viszonyai között, főképp a meg nem felelő vetőmag használatától folyóan igen leromlott, termésmennyisége, keménysége, ellenálló képessége és eltarthatósága erősen csökkent. Miután ezen állapot az ahhoz fűződő fontos közgazdasági és közéleti érdekek szempontjából feltétlenül javítani kell, az országos vetőmagügyi bizottságunk legalább részbeni fedezésére külföldi jó minőségű, egészséges és fajtisza korai és késői erésű burgonya vetőmagot, a tavaszán behozatalt terve vette a földművelésügyi miniszter. A korai erésű gumó importálásából csak igen kevés mennyiségre van kilátás. A vetőburgonyát a gazdák vagy előre történő készpénzfizetés mellett, vagy pedig egy, a kincstárral kötendő termelési szerződés alapján az importált vetőmag utántermeléséből, 1924. év tavaszán a kapott mennyiség 1 és fél szeresének természetben való visszatérítése ellenében kaphatnak. Ez utóbbi módot azonban csak azok vehetik igénybe, akik legalább is egy 15 tonnáig vagont rendelnek. Ennek kisebb tétel igénylőnek csak előre történő készpénzfizetés mellett — esetleg a községi előjárások közreműködésével teljes vagontételek szerinti társulva, kell a megrendelést eszközölniök. A készpénzt rendelők a rendeléssel egyidejűleg tartoznak a késői burgonya fajtakért kilogrammonként 40 koronát, a korai fajtakért pedig 50 koronát a m. kir. államigazgatás budapesti főintézeténél nyitott „M. kir. földművelésügyi Miniszteriumi vetőburgonyaakkor devizabeszerezési számlájára” javára lefizetni, illetve átutalni. A végleges elszámolás a rendeléssel az akció lebonyolítása után fog megjelenni, amely esetben a beérkezésekből esetleg fenmaradó pénzeszösszeget is vissza fog téríteni. Akik azonban nem készpénz ellenében kívánják az import burgonyát beszerezni, hanem ennek utántermeléséből kívánják a kapott mennyiség 1 és fél szeresét visszaszerezni, azok ugyancsak a megrendeléssel egyidejűleg a burgonyatermelési hivatalnál termelési szerződést kötelesek kötni. A termelési szerződés mintáját az igénylő gazdák rendelkezésére bocsátja, ha válaszbélyeges levélben kéri a mezőgazdasági kamara. Miután ezen burgonyavetőmag mennyiség természetesen csak az esetben hozható az országba, ha ennek hazai elhelyezése már előzetesen biztosítva van, figyelembe a kamara a gazdákat, hogy ezen vetőmag iránti igényüket — ítélik meg megfelelően — a m. kir. burgonyatermelési hivatalhoz (Budapest, I. ker., Mészáros-u. 56/b sz.) idejében — legkésőbb azonban február 28-ig bejelentsek. Ezen határidőn túl beérkező rendelések nem foglalkoznak figyelembe vételül.

Esküvő. Folyó hó 18-án vasárnap délután 3 órakor tartja esküvőjét Jung Andor Fülöp Ignác leánnyal Kózsikával, melyre tisztelettel meghívják rokonait és jó ismerőseiket.

Utcai szoba külön bejáratú, burorozva garzonlakású azonnal kiadó. Értekezhetni a kollégiumi kapusnál.

Vasárnap délelőtt izenegy óra kor nyitja meg a Népszerező Főiskolai Tanfolyam Petőfi-ciklusát, Dr. H. Kiss István egyetemi tanár előadásával. A tudós előadó kiváló megismerítő képességével állítja majd be azt a nagy történelmi események forrongó eszméiben gazdag kort, amelybe Petőfi beleszületett. Ez lesz az a keret, amelybe a többi Petőfi-előadók beállítják a nagy költő egyéniségének és költészetének képét.

Villamoskiskiklás. Ma este 6 óra kor az egyik Nagyerdő felé haladó villamos motorkocsit a Széchenyi-utca sarkán a Kossuth-utcai váltónál kiskiklott és egészen keresztbe fordult.

A villamoskiskiklás rövid félóra i zavart okozott a villamosjáratokban; hosszú ideig tartott, míg a körülvett kocsit visszaállították a sínek közé. A kiskiklás helyén egész Nagyerdői és Csapó-utcai villamosjárat kocsijai összerolódtak.

Ahol drótnélküli telefon zenélésre táncolnak. Míg Londonban a „broadcasting”, a drótnélküli telefon-előfizetési rendszer divatba jött, szokássá lett, hogy előkelőbb kisebb társaságok ban a telefon meghatározott időben leadott tánczenére apró táncmulatságot rendeztek. Most azonban azt tervezik, hogy csütörtökön tartandó nagy álarcosbálnak, melyet a Savoy-szállóban a színészszövetség rendez, a zenélést részben szintén a Marconi társaság szolgálta.

Nemesített tengeri vetőmag cseréje. A tisztántul mezőgazdasági kamara igen jelentős kedvezményt eszközölt ki az államtól a kerületbeli gazdáköntség részére. A földművelésügyi miniszter a kamara kérésére nemesített tengerit bocsátott a kamara rendelkezésére, oly kedvező feltételek mellett, hogy a nemesített tengerit minden nemesítési felárnak ráterítése és szállítási költség megtérítése nélküli módjában áll a gazdáknak becserezni saját természetes egészséges hasonló mennyiségű tengerinükért. A nemesített magvak közvetlenül a nemesítő gazdaságtól érkeznek a kamara részére s a cserét a debreczen és környékbeli gazdák a debreczeni vasútállomáson eszközölhetik, a majd később megvárható időben. Tekintve, hogy nemesített tengerit 75 százalékos felár mellett lehet egyébként beszerezni, a mezőgazdasági kamara figyelembe vette a gazdákat, hogy ezen kedvezményt használják föl és haladéktalanul jelentkezzenek a mezőgazdasági kamara hivatalos helyiségében (Debreczen, Piac-utca 9. l. em.) hol az előjegyzések már megkezdődtek.

Ezenkívül figyelembe vette a kamara a debreczeni gazdákat, hogy az államtól nem kaphatván, egy nemesítő vállalatól eredeti nemesített vetőburgonyát (President Krüger fajta) szerzett meg a kamara. E nagyon jelentős bővebben termő és burgonyabetegeknek ellenálló burgonya vetőmagot, amely kiváltkék homoki földbe való, a kamara a debreczeni városi gazdasági egyesület kérésére szerzte, ezíránt előjegyzések a Gazdasági egyesület hivatalában (Piac-utca 61. l. em.) eszközölhetők, haladéktalanul, mert a csekély készlet miatt csak február 19-ig lehet előjegyezni. A burgonya ára a szállításkor érvényes piaci árhoz számított 40 százalékos nemesítési felár és a szállítási költségek, amelyre megfelelő előlegek a gazdasági egyesülethez fizetendők be.

Szenzációsan szép modell kalapok után az átformálások megkezdődtek. Piac 9. Kalapüzem.

Ozsonázzon délutánonként a Royal-kávéházban.

Szörméket, telíruhákat, moykár elleni megőrzését felelősség mellett és legolcsóbban vállalt Klonda szücs, Iparkamara, telefon 14—25.

Lengyel fest, tisztit mindennemű ruhákat legszebben. Iroda Csapó-utca 28. sz.

Színházi vacsorák a Royalban.

Tükkörgyártás, üvegciszolás, régi tükrök ujja öntése, üvegtárgyak díszítése Sipkovits Béla üvegműipari vállalata Szív-utca 15—14. Telefon 356.

„Remény” vagyonmentőben állandó felvétel, kiállítás és eladás Piac-u. 85.

Legilnombb zupluszövetek legolcsóbban Kupfer és Társánál, Kistemplombazár.

Egyháztéren Vitárus Sándor és Társánál tessék harisnyákat, Jumper-selymeket vásárolni.

Sodrony ágybetét legjobb minőséget készít Neumann, Péterfia 19.

„Napsugár” márciusi vagyonmentő árverésre mindennemű tárgy folyó hó végéig adható be, Piac-utca 10 alatt délelőttönként. Telefon 10—10.

SZÖRMEK

Gerő Sándor ünneplése. A DTE futball-szakosztálya tegnap este meleg ünneplésben részesítette volt csapatkapitányát, Gerő Sándort. Szép művü tárcával lepték meg a jeles fut-

ballistát s egyuttal mint redívívus üdvözölte Keiner Armin szakosztályi elnök. Az estén több, a DTE-hez közelálló hölgy is megjelent, akik a kék-sárga futballisták karján jökdévtü táncot rögtönöztek.

A DVSC. házi mulatsága. A DVSC. fürgé futballistái ma, szombaton este 8 órakor a Máv. műhelytelepen házi táncmulatságot rendeznek. A DVSC. házi mulatságán az „Egyetértés” színjátszó társaság is közreműködik. A házi mulatság hagyományos sikere ezúttal is biztosítva van és a jó táncos vasutas lányok a futballistákkal jökdévien fogják ropni a táncot reggelik.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

SZOMBAT délután: Morphiun: este: Hamburgi menyasszony.

VASARNAP délután: Három a tánc: este: Szókimondó asszonyság.

A szókimondó asszonyságot tett ház mellett hozta újra színe a Csokonai-színház és minden jel arra mutat, hogy a további előadások során is meghozza az anyagi sikert a Sándor-vígjáték. A reprizen tagadhatatlanul mindnyájan nagy érdeklődéssel kísérték a darab fordulatait, azzal az érdeklődéssel, amely kijár a nagy emberekre, a nyilvánosság előtt mondott indiszkrécióknak. Sokan enyhé örömmel regisztráltak a császár apró szokásait a László Gyula gesztusaiban, a közönség másik része pedig szerlelt jól mulatott Madame Sans Gêne fordulatok beszédén, a jóízű mondásokon, amelyek igen gyakran talán a kellenél gyakrabban kaptak nyíltszíni tapsot.

Ami az előadást illeti, legfőbb érdeme a gyors, pergő rendezés, amely a László Gyula érdeme. Az ő körültekintő rendezői gondosságának köszönhető, hogy a darab egy-egy felvonása a szűkös viszonyokhoz mérten eladható kereteket kapott a színház díszletaráol. Halassy Mariska a cím szerepben a meglehetősen könnyed vigjáték drámai részleteiben sikeresen érvényesítette monumentális művészetének erőit. Szókimondó asszonysága karakterisztikus volt, bájos volt, csak épen annak a könnyedségnek volt híjján, amely erősen drámai egyéniségében csakugyan nines meg. Egyébként hibátlan alakítása azonban nagy sikert aratott a reprizen s sok nyíltszíni és hosszú felvonásvégi tapsokkal. Sikere volt László Gyula főleg részleteiben szépen kidolgozott Napoleonjának. Szigeti Jenő remekbe kidolgozott epizódfigurát juttatta eszünkbe mostani pompás Fouché-ja. Rubinyi kitünő volt és bővebben annak a jökdévien durva kedélyességnek, amelyet nagyon helyesen alkalmazott Lefebvre alakjánál. Unger ismét sikerrel rándult át a prózai színpadon Neipperg gróf szerepében.

Kötelességünk regisztrálni, hogy a felvonások között Nöth Antal karnagy vezetése alatt a katonazenekar muzsikált és megállapítani, hogy komolytalan egyvelegekkel nem lehet a közönséget zeneileg nevelni és arra szoktatni, hogy magát a zenét és egy zenekar munkáját értékelje. (T. L.)

A színházi iroda hírei:

Tisztviselő-délután ma háromkor! **Morphium,** dráma kerül előadásra Halassy Mariskával.

Ma este **Hamburgi menyasszony,** holnap délután **Három a tánc,** a fő női szerepben Timár Ilával.

Holnap este: **Szókimondó asszonyság** Halassy Mariska, László, Rubinyi és Szigeti közreprezésével.

Jövő héten: **Dollárkirálynő** reprize!

Sámson és Della az idény legkimagaslóbb hatahmas attrakciója, egyszerre játsszák **Uránia, Vigszínház.**

Jön! Ha megijúlják a trombitát.

Fekete gyémántok, új felvétel, Jókai legszebb regénye, egyszerre játsszák **Uránia, Omnia.**

Omnia-mozgó: Ma utoljára Lenan kötetmánya filmen, A halál bályai. A főszerepben **Alfred Bassermann** és **B. Goetzke,** a Hindu siremlék fakirja.

Vasárnap: A büszke Corrington, Atadin és a csodalámpa.

Hétfőtől: **Californiai véredek** I. és II. rész együtt **5, 7 és 9 órakor,**

Vigszínház szenzációja: Új emberek Sikoly az északában testvérfilmje. **Claude Farrere** világhírű remekműve, 7 felvonásban.

Jön: Pillangó kisasszony, Otelló!

K. Várady Olga és **Kardos István** I. hó 14-ről elhalasztott hangversenye 1923 február hó 21-en szerdán este 8 órakor a Zenében.

KÖZGAZDASÁG

Tőzsdei magánforgalom

Zürichi zárlat: 0.20.

Budapest, febr. 16.

A bankok egymás közötti forgalmában ma igen élénk üzlet alakult ki és a létrejött effektív kötések magasabb ártolyamokat mutatnak, mint a tegnapi hivatalos forgalom záró kurzusai. A kedvező hangulat felidőzésében nagy része volt annak, hogy ma nagyobb tétélekben kínáltak kosztpénzt és a kínálatnak megfelelően csökkent a kamat is, mert míg tegnap a kosztpénz 6.25 százalékos volt ma már 5.25 százalékosra csökkent. A hangulat is bizakodó volt és a tőzsde kedvező megítéléssel élénkítette azt a forgalmat, amit ma a bankok egymás között telefonon lebonyolítottak. Salgó 64000, Izzó 84000, Alt. Közszén 182000, Új-Cukor 395000, Láng 32500, Stummier 260000, Fegyver 265000, Rima 10200, Georgia 126000.

Zürichi zárlat.

Zürich, febr. 16.(Zárlat.) Berlin 3, Holland 210 és háromnegyed, Newyork 5.33 és egynegyed, London 2497, Páris 3225, Milano 2555, Prága 1575, Budapest 20, Belgrád 517 és fél, Bukarest 247, Varsó 130, Bécs 74 és fél, osztrák lebélyezgett 75, Szófia 295.

Terménytőzsde

A mai terménytőzsdén változatlan áron az üzlet élénkebb volt, különösen keresték a tengerit későbbi szállításra.

Hivatalos árak teljesen változatlanok.

Előfordult kötése: Buza 1 vagon 78 kilós Martfü—Kassa 12500, 2 vagon 78 kilós ab Csorna 12700, 2 vagon 78 kilós ab Dunaföldvár 12700, 3 vagon 78 kilós dunántúli és tiszavideki 12800 1 vagon 72 kilós ab Forgonyes 12700, rozs 2 vagon Rakamaz 8000, 1 vagon Nagyecsed 7850, 1 vagon ab Vadkert 8050, árpa 2 és fél vagon Nógrád 8200, zab 1 vagon Nógrád 7600, tengeri 1 vagon Zalamegye március 15. szállításra 8200, 1 vagon Sárospatak 7400, 1 vagon Kaposvár 7450, 1 vagon Boglár 7450, 1 vagon Nagydorog 7400, 2 vagon dunántúli 7300, 2 vagon március 15-iki szállításra Bicske 9000, 4 vagon április 18-ára Bicske 9000.

Budapesti tőzsde

A devizaközpont hivatalos ártolyamai

Valuták:

	Vétel	Eladás
Napoleon (pénz)	10000.—	—
Dinár	26.—	28.—
Hollandi forint	1054.—	1089.—
Lei	12.50	13.50
Angol font	12475.—	12775.—
Márka	0.015	0.016
Lira	127.75	133.75
Francia frank	161.03	171.03
Dollár	2670.—	2745.—
Lengyel marka	0.06	0.07
Szokol	79.—	83.—
Svájci frank	600.—	620.—
Osztrák korona	0.0375	0.0395

Devizák:

Belgrád	26.—	28.—
Amsterdam	1054.—	1089.—
Bukarest	12.50	13.50
London	12475.—	12775.—
Berlin	0.015	0.016
Milánó	127.75	133.75
Páris	161.03	171.03
Prága	79.—	83.—
Zürich	600.—	620.—
Bécs	0.0375	0.0395
Newyork	2670.—	2745.—
Varsó	0.06	0.07

POPPERNE

SCHWARTZ GIZELLA

NŐI KALAPSZALONJA

SIMONFFY-U. 33. SZ.

Ecetes hordókat vásárol a LÖBLÉ ecetgyár.

**„Napsugár”
vagyonmentő
képarverése**

Debrecen, Piac-u. 10. sz. alatt.
Kiállítás (díjtalanul):
február 17-18-án.

Árverés:
február 19 én d. u 3 órakor.
Árverésre kerülnek kiváló magyar
mesterek olajképei, aquarelljei,
grafikai művei.

**Demetrovitsné és
Kovács**

angol és francia
női divatterme
DEBRECEN, Püspöki palota.

**Megnyilt a
Központi Éléstár**

Miklós-utca 2. sz.
(Apothé-mozgóval szemben).
Kapható jutányos áron min-
dennemű liszt, őrlémény,
buza dara, korpa, bab, bur-
gonya, hagyma, dió és
egyéb élelmiszer.

Kun József

késműves,
Széchenyi-u. 1.

Klein Béla

ócskavas- és nyesterterménykereskedő
Kisállomás mellett.
Telefon 6-28.

Fizet:

Kovácsolt vasért kilónként K 15—
Kályhaöntvényért „ „ 25—
Gépjöntvényért „ „ 50—

Nagyobb tételt elszállít.
Hulladékért használható ad.

TAVASZI DIVATLAPOK

óriási választékban már kaphatók
Hegedüs és Sándor
r.-t. könyvkereskedésében.

Épületes, deszka, lécz,

kátrányos fedőlemez és mindennemű építési anyagok legolcsóbban beszerezhetőek
Burger és Weinberger fatelepén,
Szoboszlai-ut 1. :: :: Telefon 11-82.
Száras tűzifa házhoz szállítva megrendelhető.

**Mindenkinek könyvet kell
vezetni az új kereseti-
és forgalmi adórendelet
értelmében!**

Az összes ilyenmű üzleti- és forgalmiadó könyvek kaphatók
Hegedüs és Sándor r.-t. papírnagykereskedésében, Piac u. 34

**Pestszentlőrinczi Parkgyár
és Gőzfűrészes Részvénytársaság.**

Vezérképviselete Hajdu-, Szabolcs-,
Szatmár- és Beregmegyeék részére
Ráhrer Sándornál
Debrecen, Piac-u. 43.
Telefon 962

**NEUSCHLOSZ—LICHTIG
ALBERTFALVA—BUDAPEST
Repülőgép és Falpar R. T.**

Vezérképviselete Hajdu-, Szabolcs-,
Szatmár- és Beregmegyeék részére
Ráhrer Sándornál
Debrecen, Piac-utca 43. sz.
Gyártmányai: Butor-, épület,
asztalos munkák, gazdasági sze-
kerek, stránszekerek, mezőgazda-
sági faszerszámok, szerszámnye-
lek, háztartási faárúk: gyermek-
kocsik, fűtési ajtók és ablakok,
szekerek, tömeggépek stb.

Veszek

legmagasabb árban
aranyat, ezüstöt,
briliánsot és gyöngyöket
GRITSCH GYÖRGY
(Saját ház.)

„MÁRIA” KESERÜVIZ

emésztési zavaroknál, bélbajoknál biztos,
kellemes gyógyszer. — Mindenütt kapható.
Megrendelhető: **Budaviczki Keserüviz r.-t.**
BUDAPEST, V., Zoltán-utca 10.

**Legszebb cigányzene a
Gambrinusban!!**

**Rácz Jancsi
és Napoleon**
hegydű és csellóművészek 11
tagú zenekarukkal játszanak.

„MÁRIA” KESERÜVIZ

emésztési zavaroknál, bélbajoknál biztos,
kellemes gyógyszer. — Mindenütt kapható.
Megrendelhető: **Budaviczki Keserüviz r.-t.**
BUDAPEST, V., Zoltán-utca 10.

**Perfekt
gyors- és gépirónót
keres**

azonnali belépésre a
Mándy-uradalom nyir-
bátóri irodája. Aján-
latok a fizetés meg-
jelölésével kéretnek.

új és használt

TEHERAUTÓK

és pótkocsik raktáron.
Róka és Társa Automobil R.-T.
Budapest, V., Csanády-u. 3.

Női kalapok

legújabb divat szerint készon
és megrendelésre kaphatók
Sándor Margit női kalap
József királyi harca-utca 5.
(Bika-épület.)

Építők figyelmébe!

**Eladó
2 drb ablak**

2 méter magas, 110 cm.
széles belvilág üvegezés-
sel, kasztnis szalattával.
Érdeklődők forduljanak

**Berkovits Mórhoz
Nádudvar.**

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétkénapon 10 szög 30 korona, minden további ad
8 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 40 korona, minden további ad
4 korona. — Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítanak.

POSTA

Férjhez
mennék önálló keres-
kedőhöz, vagy jobb
önálló iparoshoz. 22
éves, ref. vallású intel-
ligens nő vagyok. Hozo-
mányom félmillió ko-
rona szép kelenyze, bu-
tor és lakás. Kizárólag
fényképpel és teljes
címmel ellátott levelekre
válaszolok. A fényképet
okvetlen visszaküldöm
Leveleket „Független 22”
jelige alatt a kiadóba
kérek.

VÉTEL

Aranyat,
ezüstöt, briliánsot a
legmagasabb árban vá-
sárol Káti ékszerke-
reskedő, Piac-utca 19.
II. em. Telefonhívásra
házhöz megy. Telefon
szám 624

Ócska ölmot

kisebb-nagyobb mennyi-
ségben veszünk. Onody
és Hampe!, Péterfia 37.

ELADÁS

Paplanvarrodában
minden szakmabeli mun-
kát jutányosan készítek.
Debrecen, Kossuth-u.
11. sz.

Selyem ernyők

alkalmi ajándékul
Görcsös Lajosnál
Bathfányi-utca 26.

Ebédlők,
hálók, butorok legolcsó-
bban beszerezhetőek Piac-
utca 83., az udvarban.

Mozgósízház
Hajdudorogon, teljesen
berendezve, jutányos
áron eladó. Értekezni
Gombos Istvánnál,
Hajdudorog.

Eladó
családi ház!
Tócskerti, Faiskola-utca
7. szám alatt, veteményes
kerttel és gyümölcsfák-
kal, kullal, istállóval,
fáskamrával, serfésóllal,
külön baromfiudvarral.
Értekezni a helyszínen
őzy. Polgári Gáborné
tulajdonossal.

Ebédlő kredenc,

asztal, 4 szék és egy
nagy tükör diófából,
vagyon jó állapotban
eladó. Értekezhetni le-
het Péterfia 18., a dél-
előtti órákban.

Világhírű

festmények művészi
reproduktói három dí-
szes albumban eladók
Megtekinthető vasárnap,
hétfőn, kedden délután
12-1-ig Sas-u. 4. II. 3.

KORPA

saját őrléményüknél
előnyösen kapható
Korona
Gőzkönyörgyárban.
Bethlen u. 23.

Eladó
hat személyes szép
finom porcellán étetőző
készlet, Rákóczi-utca 9
Parksznál.

36-os
magasszárú fekete, tel-
jesen új női cipő olcsón
eladó. Cim a kiadóban.

**Óbronsvas
kapható
a kiadóhivatalban**

Aranyat,
ezüstöt, briliánsot, zá-
logcédulát vesz legma-
gasabb napi áron Steiner
Mihály, Hatvan-utca 2.
szám, I. emelet.

Könyvelésben
járatos kisasszony azo-
nali belépésre jelentke-
het. Frenkel Jenő sör-
nagykerekedő irodájá-
ban, Arany János-u. 60.

Feles konyhakertész
és egy majorosné ha-
romfi tenyésztéshez ke-
resek. — Értekezhetni
Bethlen-u. 18.

Butorozott
szoba, esetleg konyha-
használatú i. r. fiatal
párnak kiadó. Cim a
kiadóhivatalban.

**Egy szoba
konyha
butorral
keresetlik.**

Cim a kiadóban.

KERESLET

Aranyat,
ezüstöt, briliánsot, zá-
logcédulát vesz legma-
gasabb napi áron Steiner
Mihály, Hatvan-utca 2.
szám, I. emelet.

Könyvelésben
járatos kisasszony azo-
nali belépésre jelentke-
het. Frenkel Jenő sör-
nagykerekedő irodájá-
ban, Arany János-u. 60.

Feles konyhakertész
és egy majorosné ha-
romfi tenyésztéshez ke-
resek. — Értekezhetni
Bethlen-u. 18.

Butorozott
szoba, esetleg konyha-
használatú i. r. fiatal
párnak kiadó. Cim a
kiadóhivatalban.

**Egy szoba
konyha
butorral
keresetlik.**

Cim a kiadóban.

Megbízható

ügyes, fiatal szolga azo-
nal felvételt Kalap-
üzem, Piac-utca 9.

Saldó contistát
kötött írást keres a
Falk kefégyár. Irásbeli
ajánlatokat csak postán
kérek.

Kötesőbe
vennék jó varrógépet
rendes háznál 2-3 hó-
napra. Cim a kiadóban.

Ügyes
gyakorlattal bíró gyors-
és gépirónót jó fizetés
március 1-re felvételt
Pyramis r. Debrecen.
Arany János-u. 1.

VEGYES

Elektra
elektrotechnikai vállalat.
Cégtulajdonos Gold Sán-
dor. — Villanyvilágítás,
motorok, csengőberende-
zéseket, javításokat leg-
jutányosabban készit.
Debrecen, Hatvan-utca
2., I. em. Telefon: 895.

Sapkakészítés.
Mindennemű civilsap-
kák, gépell kalapok a
legszebb kivitelben ké-
szülnek Széchenyi-utca
16., keresztépület, fo-
lyosó, harmadik ajtó.

Mindentéle
kézimunka hímzést val-
laluok. Divatútel,
Csapó-utca 28.

Gyermekkoszt
nagyban és kicsinyben
legizlésebb kivitelben
készit és raktáron tart.
Új kocsikereket, további
nikkelezést és javítást
szakszerűen készit
Pongrácz mulakatos,
Domb-utca 20.

**Sapkaüzem
megnyilt!**

Mértékszerűen rendel-
sek, eladások, különböző
sapkák, gépell kalapok
Schönnél, Piac-utca 6
és az üzemben Küleb-
vásártér 19/a. Szabókam-
árendemény.

Menekült órák

szakszerűen,
meglepő
olcsón
vállal
javításokat
Rákóczi-utca 36. sz.